

KORRALDUS

25. november 2021 nr 398

Taastuvast energiaallikast elektrienergia tootmise vähempakkumise korraldamise volitamine

Korraldus kehtestatakse elektrituruseaduse § 59⁴ lõigete 5 ja 5¹ ning § 59⁷ lõike 1 alusel.

1. ASJAOLUD

Elektrituruseaduse (edaspidi *ELTS*) § 59⁴ lõike 1 kohaselt makstakse taastuvast energiaallikast elektrienergia tootmise eest toetust eesmärgiga tagada, et Eestis toodetakse 2030. aastal 40% summaarsest elektrienergia tarbimisest taastuvatest energiaallikatest. Nii 2020. aastal kui ka 2021. aasta kolmanda kvartali seisuga toodeti taastuvatest allikatest 25% summaarsest elektrienergia tarbimisest¹. Seega ei ole Eestis *ELTS* § 59⁴ lõikes 1 nimetatud eesmärk toota taastuvast energiaallikast 40% tarbitavast elektrienergiast saavutatud. Eesmärgi saavutamiseks ei ole piisav ka korralduse andmise ajal rajatavate uute taastuveneeriate tootmiseks kasutatavate tootmiseseadmete tootmismaht. Tuuleparkide ehitamine võtab aega aastaid ja et saavutada Eesti riiklikus energia- ja kliimakavas aastani 2030² (edaspidi *REKK*) püstitatud vahe- ja lõppeesmärgid, tuleb uute tootmiseseadmete turule toomisega alustada esimesel võimalusel. Vähempakkumise väljakuulutamise on korrelatsioonis *REKK*i taastuveneeriate pikaajaliste eesmärkide saavutamiseks.

Kuigi elektrituruhinnad on 2021. aasta teisel poolaastal olnud üldisest palju kõrgemad, ei meelita lühiajaline kõikumine hinnatõus uusi tootmiseseadmeid eesmärgi saavutamiseks vajalikus mahus turule tooma. Seetõttu on vaja korraldada vähempakkumine, mis motiveerib tootjaid uusi tootmiseseadmeid rajama. Taastuveneeriate tootmiseseadmete rajamine ja nende tööle seadistamine on ajamahukas ning seetõttu on uue tootmisvõimsuse tekkimiseks vajalik teha tegevusi aastaid varem.

Arvestades potentsiaalseid tootmisalasid, mis on kajastatud kohaliku omavalitsuse üksuste üld- ja eriplaneeringutes, võimalikku tootmiseseadmete arendajate arvu ja projektide mahte, on optimaalne vähempakkumise kogus pakkumiste konkurentsiolekorra saavutamiseks 450 GWh/a.

Kuivõrd *ELTS* § 59⁴ lõikes 1 nimetatud eesmärki prognoosi kohaselt ei saavutata, volitab Vabariigi Valitsus *ELTS* § 59⁴ lõike 5 alusel valdkonna eest vastutavat ministrit korraldama vajaliku elektrienergia koguse kõige soodsama tootja leidmiseks avaliku vähempakkumise.

¹ Elering AS veebileht <https://elering.ee/taastuvelekter-kattis-moodunud-aastal-neljandiku-tarbimisest>; <https://elering.ee/taastuvelekter-kattis-kolmandas-kvartalis-veerandi-tarbimisest>

² https://ec.europa.eu/energy/sites/default/files/documents/ee_final_necp_main_ee.pdf, lk 26, tabel 7.

Vaheeesmärgid ja taastuveneeriate kujunemiskõver (tuuleenergia): 2020 – 670 GWh, 2025 – 1150 GWh, 2027 – 1800 GWh.

2. OTSUS

Volitada majandus- ja taristuministrit korraldama taastuvast energiaallikast elektrienergia tootmise vähempakkumine eesmärgiga saada aastas juurde 450 GWh (gigavatt-tunni) ulatuses elektrienergiat, mis toodetakse ELTS § 59⁴ lõike 5² punktis 1 või 3 nimetatud tootmiseseadmega, mis alustab elektrienergia esmakordset tootmist pärast vähempakkumise võitja väljaselgitamist.

Majandus- ja taristuminister korraldab vähempakkumise järgmistel tingimustel:

- 1) elektrienergia tootmise alustamise tähtpäev on 1. jaanuar 2026. a;
- 2) elektrienergia tootmise ajavahemik on 12 aastat alates tootmise alustamisest;
- 3) pakkumise esemeks oleva toetatava elektrienergia liigiks on taastuvast energiaallikast toodetud elektrienergia;
- 4) maksimaalne kogus ühe kalendriaasta kohta on 450 gigavatt-tundi;
- 5) pakkumise jõusoleku minimaalne tähtaeg on 300 päeva;
- 6) pakkumise tagatise suurus ja tasumise tingimused:
 - 6.1) tagatise suurus on 18 eurot aastase tootmismahu megavatt-tunni kohta vähempakkumisel üle 1 MW elektrilise võimsusega tootmiseseadmega;
 - 6.2) kui päikeseenergiat tootmiseks kasutatav pakkuja esitab pakkumisega koos liitumislepingu või Vabariigi Valitsuse 14. veebruari 2019. a määruse nr 10 „Elektrisüsteemi toimimise võrgueeskiri“ § 19 lõike 1 kohase liitumislepingu pakkumuse, tuleb pakkujal tasuda tagatis 70% punktis 6.1 nimetatud tagatise suuruselt;
 - 6.3) kui pakkumise esitab koos liitumislepingu või liitumislepingu pakkumisega muud tehnoloogiat kui päikeseenergiat tootmiseks kasutatav pakkuja, tuleb tasuda tagatis 30% punktis 6.1 nimetatud tagatise suuruselt;
 - 6.4) tagatiseks võib olla nii tagatisraha kui ka krediidi- või finantseerimisasutuse või kindlustusandja garantiid;
 - 6.5) tagatis peab kehtima kuni 1. juulini 2028. a;
- 7) vähempakkumise võitja toetuse ülemmäär taastuvast energiaallikast toodetud elektrienergia megavatt-tunni kohta on 20 eurot;
 - 7.1) toetust makstakse Eesti hinnapiirkonnas elektrituru päev-ette-börsi tunnihindade põhjal;
 - 7.2) toetuse ja turuhinna summa ülemmääraks on 45 eurot megavatt-tunni kohta, lähtudes toetuse suuruse määramisel sellest, et tootja saadav tulu koos toetusega ei ületa Eesti hinnapiirkonnas elektrituru päev-ette-börsil üheski tunnis 45 eurot megavatt-tunni eest.

3. VAIDLUSTAMINE

Korraldust on võimalik vaidlustada halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul korralduse teatavaks tegemisest.

Kaja Kallas
Peaminister

Taimar Peterkop
Riigisekretär